

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А.В. Стасишин
(підпис)
“ ___ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка сталого розвитку

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки”
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 “Економіка”
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Інформаційні технології в бізнесі і
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр
(бакалавр/магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

ЛЬВІВ 2020

КАФЕДРА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ

Робоча програма навчальної дисципліни “Економіка сталого розвитку” для студентів, які навчаються за галуззю знань 05 “Соціальні та поведінкові науки” спеціальністю 051 “Економіка” спеціалізацією “Інформаційні технології в бізнесі” освітнього ступеня бакалавр.

“ ___ ” _____ 2020 року – 33 с.

Розробник: Ярема О.Р., доцент кафедри цифрової економіки та бізнес аналітики, к.е.н., доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Шевчук І.Б.
(прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2020 р.

© Ярема О.Р., 2020 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	11
7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ	14
7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять	14
7.2. Календарно-тематичний план лабораторних занять, заліків по модулях, контрольних робіт	17
7.3. Графік консультацій	18
8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	18
9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	24
9.1. Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів	24
9.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів	25
9.3. Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю	28
10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	28
11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	29
12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	32
13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ	33

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Перехід національної економіки України на модель сталого розвитку значною мірою залежить від наявного потенціалу розширеного відтворення ресурсної бази соціально-економічного піднесення на новій інституціональній і технологічній основі. Досвід передових країн та наслідки структурної і системної перебудови більшості сегментів національного господарства свідчать, що реальні зрушення в напрямі формування передумов сталого розвитку як держави в цілому, так і окремих регіонів можливі лише за умови нарощення не лише виробничого, а й природно-ресурсного, демографічного, науково-технічного, рекреаційного, інформаційного та соціально-культурного потенціалу. Тобто, мова йде про всі складові соціально-економічного потенціалу, а також людський фактор та інституціональні зміни в системі економічних відносин при виборі пріоритетів переходу національного та регіональних господарських комплексів на модель сталого розвитку.

Мета навчальної дисципліни

Мета даної дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку економіки та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінського рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя. А також просування суспільства на шляху сталого розвитку та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є наукові засади, теоретичні моделі, технології управління сталим розвитком економіки в контексті врахування численних екзогенних та більшою мірою ендегенних чинників соціально-економічного потенціалу сталого розвитку у зв'язку з інституціональним закріпленням євроінтеграційних прагнень українського народу.

Об'єкт навчальної дисципліни

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економіка, її підрозділи та процеси, що у них відбуваються, методи та алгоритми розглядаються у зв'язку з відповідними проблемами аналізу та управління в економічних та фінансових системах.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування у студентів системи знань з основ сталого розвитку національної економіки;
- набуття студентами навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку національної економіки;
- вміти визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток ;
- вміти визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки;
- оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки;
- мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому економічному розвитку;
- набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними економічними інтересами груп у суспільстві та окремої людини у конкретних практичних ситуаціях.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Дана дисципліна пов'язана із такими предметами, як макро-та мікроекономіка, європейська інтеграція та глобальні проблеми сучасності, міжнародна економіка, національна економіка.

Вимоги до знань і умінь

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки студента, за якого він повинен:

а) знати:

- основні положення концепції сталого розвитку національної економіки;
- основні принципи побудови безпечного існування людства з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів;
- основні відомості про світові сучасні тенденції в напрямку сталого розвитку людства.

б) уміти

- оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки;
- визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток;
- визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути

вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку;

- мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому розвитку національної економіки;
- проводити розрахунки індексних показників сталого розвитку;
- користуватися основним набором індикаторів сталого розвитку;
- орієнтуватись в сучасних методиках визначення техногенної, екологічної, економічної, та соціальної безпеки людини;
- використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними інтересами суспільства та окремої людини чи групи у конкретних практичних ситуаціях.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміня	Зміст критерію рівня сформованості вміня
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Програма складена на **4 кредити**.

Форми контролю – проміжний контроль, іспит.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ”

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 05 „Соціальні та поведінкові науки”				Цикл дисциплін за навчальним планом: Цикл професійної та практичної підготовки			
Код та назва спеціальності: 051 „Економіка”				Освітній ступінь: магістр			
Спеціалізація: „Інформаційні технології в бізнесі”							
Курс: _____ 5 _____ Семестр: _____ I _____				Методи навчання: Лекції, семінарські заняття, самостійна робота, робота в бібліотеці, Інтернеті тощо.			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні заняття	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІНДЗ)
4	120	48	32	16	2	72	-
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість модулів /контрольних робіт		Вид контролю	
2 або 4		10		2		ПКМ, іспит	

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки
Тема 2.	Глобальні проблеми людства
Тема 3.	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку
Тема 4.	Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем
Тема 5.	Економічний механізм раціонального природокористування
Тема 6.	Економічне зростання і сталий розвиток

Тема 7.	Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво
Тема 8.	Основи екологічного права
Тема 9.	Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві
Тема 10.	Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки

Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи.

Тема 2. Глобальні проблеми людства

Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.

Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку

Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Саміт тисячоліття. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.). Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.).

Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем

Умови прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.

Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування

Основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів. Форми еколого-економічних інструментів. Податкові інструменти та пільги. Митні платежі. Ринкові механізми регулювання природокористування.

Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток

Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.

Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект.

Тема 8. Основи екологічного права

Екологічне право: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин. Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.

Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві

Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси, ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.

Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів.

Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві.

Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів.
Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абалкин Л. И. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества: [монография] / Л. И. Абалкин. - М.: Мысль, 1973. - 263 с.
2. Академик. Словари и энциклопедии [Электронные текстовые данные] - Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/30834.
3. Алимов О. М. Стратегічний потенціал - сукупні можливості національної економіки по досягненню цілей збалансованого розвитку [Текст] / О. М. Алимов, В. В. Микитенко // Продуктивні сили України: науково-теоретичний економічний журнал. - К.: РВПС України НАЛ України, 2006. - № 1. - С 135-151.
4. Алимов О. М. Технології управління стратегічним потенціалом розвитку України [Електронний ресурс] / В. В. Микитенко, О. М. Алимов // Національне господарство України: теорія та практика управління: електронне наукове фахове видання. - 2011. - № 1(1). - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NacGosp/2011/Alimov_Mikitenko.pdf.
5. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: [монографія] /В. Д. Бакуменко. -К.: Вид-во УАДУ, 2000. - 328 с
6. Брундтланд Г. Х. Наше общее будущее. Доклад Комиссии ООН по окружающей среде и развитию / Г. Х. Брундтланд. - 1987. - М.: Прогресс, 1988. - С. 50.
7. Буркинський Б. В. Глобалізація економіки та національна екологічна доктрина / Б. В. Буркинський, Т. Г. Галушкіна // Економіст. - 2002. - № 9. - С. 20-23.
8. Гребенюк О. В. Управління розвитком інформаційних технологій у промисловості в контексті становлення інформаційного типу національної економіки / О. В. Гребенюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 20. - С. 66-69.
9. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України [монографія] /Б. М. Данилишин, С І. Дорогунцов, В. С Міщенко. - К.: НИЛАВА, 1999. -С. 86.
10. Демешок О. О. Особливості соціально-економічного розвитку регіональних виробничо-економічних систем України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта -виробництво: збірник наукових праць ; за ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних

соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України та НАЛ України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С, 2013. - Вип. 4. - С. 54-65.

11. Демешок О. О. Системно-універсальна технологія управління розвитком стратегічного потенціалу України / О. О. Демешок, А. О. Пінчук // Національне господарство України: теорія та практика управління: збірник наукових праць. - К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2013. - С 114-120.

12. Демешок О. О. Формування системи управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості у чотиривимірному просторі: реалізація дії її функціоналів / О. О. Демешок, В. В. Микитенко// Інвестиції: практика та досвід: наукове фахове видання. - К.: Чорноморський держаний університет ім. Петра Могили МОН України, 2015. - № 1. - С. 12-19.

13. Демешок О. О. Формування системно-універсальної технології управління розвитком стратегічного потенціалу реального сектору економіки України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта - виробництво: збірник наукових праць; за ред. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України і НАН України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С 2014. - Вип. 6. - С 79-90.

14. Драган І. В. Реалізація природно-ресурсного потенціалу території на засадах самовідтворюваності в контексті модернізації національної економіки / І. В. Драган // Агросвіт. - 2013. - № 8. - С 22-27.

15. Драган І. О. Наукові основи національної стратегії сталого розвитку України [монографія] / І. О. Драган // [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика]; ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». - К.: ДУ ГЕПСР НАН України, 2015. - 40 с

16. Електронний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

17. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

18. Кіндзерський Ю. Концептуальні основи стратегії розвитку промисловості України на період до 2017 року // М. Якубовський, В. Новіцький, Ю. Кіндзерський // Економіка України. - 2013. - № 1. - С 4-20.

19. Микитенко В. В. Економічна безпека промисловості: цільовий функціонал та технології управління: [монографія] / В. В. Микитенко, О. О. Демешок; за наук. ред. д.е.н., проф. Микитенко В.В.- К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; МНТУ

ім. акад. Юрія Бугая МОНмолодьспорту України, 2012. - 650 с

20. Енергоефективність: стратегічний ресурс трансформації виробничо економічних відносин: [монографія] / [О. М. Алимов, О. О. Демешок, І. А. Ігнат'єва, В. В. Микитенко та ін.]; за наук. ред. В. В. Микитенко. - К.: Київський національний університет технологій та дизайну МОНмолодьспорту України, 2012. - 734 с

21. Микитенко В. В. Макросистемна еволюція української економіки: [монографія] у 2 т / Б. М. Данилишин, В. В. Микитенко. - К.: РВПС України НАН України, Нічлава, 2008. - Т. 2.-210 с.

22. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку: [монографія] / [Кіндзерський Ю. В., Микитенко В. В., Якубовський М. М. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю. В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. - К., 2009. - 928 с

23. Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства [В.А. Прилипко, В.М. Боголюбов, Л.Е. Піскунова] . -К.: НАУ, 2008.-115 с

24. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е.М. Лібанової, акад. НААН України М.А. Хвесика. - К.: ДУ ШПСР НАН України

6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	семінари	змістові модулі, (контрольні роботи)
			аудиторні	СРС/ІР			
Тема 1.	Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки	11	4	7	2	2	-
Тема 2.	Глобальні проблеми людства	13	6	7	4	2	
Тема 3.	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	14	6	8	4	2	-
Тема 4.	Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем	9	2	7	2	2	-
Тема 5.	Економічний механізм раціонального природокористування	11	4	7	2		-
Тема 6.	Економічне зростання і сталий розвиток	11	4	7	4	2	-
Тема 7.	Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво	11	4	7	2		-
Тема 8.	Основи екологічного права	14	6	8	4	2	-
Тема 9.	Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві	13	6	7	4	2	-
Тема 10.	Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів	13	6	7	4	2	-
Разом годин		120	48	72	32	16	-

7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1. Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заня- ття	Тема та короткий зміст заняття	Кіль- кість годин
1	2	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку		2
1	Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи.	2
Тема 2. Глобальні проблеми людства		4
2-3	Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.	4
Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку		4
4-5	Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Саміт тисячоліття. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.). Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.).	4
Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем.		2
6	Умови прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.	2

1	2	3
	Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування	2
7	Основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів. Форми еколого-економічних інструментів. Податкові інструменти та пільги. Митні платежі. Ринкові механізми регулювання природокористування.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2		
	Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток	4
8-9	Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.	4
	Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво	2
10	Міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект.	2
	Тема 8. Основи екологічного права	4
11-12	Екологічне права: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин. Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.	4

1	2	3
	Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві	4
13-14	Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси, ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.	4
	Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів.	4
15-16	Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві. Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів	4

7.2. Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях, контрольних робіт

№ заняття	Тема до семінарського заняття. Контрольні роботи (заліки по модулях)	Кількість годин
1	2	3
ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
1	Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
2	Тема 2. Глобальні проблеми людства	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
3	Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
4	Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем. Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ № 2		
5	Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток. Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
6	Тема 8. Основи екологічного права	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
7	Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2

1	2	3
8	Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів.	2
	Семінарське заняття, відповіді на теоретичні питання, обговорення тем, розв'язування тестів.	2
	Разом семінарських занять	16
	Разом годин	16

7.3. Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	К-ть годин
1.	Консультація до тем 1-10	2
2.	Консультації по розв'язанню семінарських занять	2
3.	Консультація по організації та виконанню самостійної роботи студентів,	1
4.	Передекзаменаційна консультація	2
	Разом годин	7

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Визначення стійкого розвитку?
2. В чому суть концепції ООН про сталий розвиток людства?
3. Концепція сталого розвитку?
4. Назвіть вихідні цілі стратегії сталого розвитку.
5. Які бувають фактори ризику?
6. Класифікація антропогенних факторів ризику.
7. Проблеми сталого розвитку.
8. Які основні чинники стимулювали появу ідей сталого розвитку?
9. Розкрийте зміст поняття “глобалізація”.
10. Охарактеризуйте вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.
11. Яким чином пов'язана глобалізація з появою і еволюцією ідей сталого розвитку?
12. Які глобальні проблеми становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації?

13. Розкрийте зміст поняття “сталий розвиток”.
14. На яких засадах розробляються стратегії сталого розвитку?
15. У чому полягає об’єктивна обумовленість сталого розвитку?
16. Розкрийте зміст поняття “техносфера”.
17. Розкрийте зміст поняття “екосфера”.
18. Розкрийте зміст поняття “ноосфера”.
19. Розкрийте головну мету сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
20. Що таке система?
21. Види та характеристика системи?
22. Що таке розвиток?
23. Які існують механізми зворотного зв'язку.
24. Класифікація механізмів негативного зворотного зв'язку.
25. Назвіть основні характеристики стійкості системи.
26. Визначення поняття Глобалізація
27. Позитивні ефекти глобалізації
28. Негативні ефекти глобалізації
29. Економічна та культурна глобалізація
30. Етапи глобалізації
31. Глобальні проблеми
32. Причини екологічної кризи
33. Глобальні екологічні кризи
34. Назвіть та охарактеризуйте найголовніші екологічні кризи.
35. Причини парникового ефекту?
36. Суть Кіотського договору?
37. Причини руйнування озонового шару?
38. Причини процесів зміни біосфери.
39. Причини забруднення Світового океану?
40. Назвіть основні кризи біосфери
41. В чому полягає криза надвиробництва?
42. В чому полягає енерго-екологічна криза?
43. В чому полягає ресурсна криза
44. Причини зміни клімату та загального потепління
45. Охарактеризуйте процес зникнення видів.
46. Групи екологічної кризи

47. Якими є основні негативні наслідки розвитку світу?
48. Що є метою ООН?
49. Чим викликане підвищення ролі ООН в сучасному світі?
50. Охарактеризуйте структуру ООН у контексті її відповідності завданням переходу до сталого розвитку.
51. Розкрийте функціональне призначення спеціалізованих установ ООН.
52. Охарактеризуйте результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.).
53. Яка роль відведена «Порядку денному на XXI століття»?
54. Розкрийте основні принципи Декларації Ріо.
55. Охарактеризуйте значення Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).
56. Визначіть сутність концепції сталого розвитку суспільства.
57. Розкрийте зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі.
58. У чому полягають основні завдання щодо подолання бідності?
59. У чому полягають основні завдання щодо заміни несталих моделей споживання та виробництва?
60. Які основні завдання охорони та раціонального використання природної ресурсної бази?
61. Якими є основні засоби здійснення Плану виконання рішень?
62. Назвіть групи принципів організації суспільства.
63. Що таке Принцип «Екологічної республіки»?
64. Охарактеризуйте Принцип «Екологічної республіки»?
65. Охарактеризуйте Принцип екологічної наступності поколінь.
66. Які групи факторів обумовлюють розвиток та принципи їх розвитку?
67. Які існують принципи екологічної стійкості?
68. Групи біосферних нормативів навантажень.
69. В чому полягає принцип «Економіки космонавтів»?
70. В чому полягає принцип «Демократизації вибору»?
71. В чому полягає принцип «Гуманізації середовища»?
72. В чому полягає принцип «Відступаючого обрію»?
73. Класифікація принципів екологічної мотивації.
74. Що таке економічний механізм раціонального природокористування?
75. Основні компоненти економічного механізму
76. Приклади економічних інструментів.

77. Що таке податкові інструменти?
78. Класифікація податкових інструментів.
79. Які існують податкові пільги?
80. Що таке митні інструменти?
81. Які види платежів існують?
82. Що таке штраф?
83. Що таке субсидія, види субсидій?
84. Що таке грант?
85. Що таке прискорена амортизація?
86. Основні форми кредитів.
87. Основні напрямки використання цінових інструментів.
88. Форми прямого регулювання цін.
89. Форми непрямого регулювання цін.
90. Що таке екологічне страхування?
91. Які існують форми процесів купівлі-продажу
92. Що таке екологічний аудит?
93. Що таке економічний розвиток та економічне зростання, які їхні критерії?
94. Що таке фактори економічного зростання?
95. Назвіть класичні та новітні фактори економічного розвитку.
96. Коли співпадають фактори економічного розвитку і економічного зростання?
97. Які основні форми має капітал в теорії сталого розвитку?
98. Поясніть сутність «слабкої» та «сильної стійкості».
99. Розкрийте сутність концепції «критичного природного капіталу».
100. Навіщо потрібні індикатори сталого розвитку?
101. Коли була розроблена перша система індикаторів сталого розвитку та яка її структура?
102. Які критерії визначення показників сталого розвитку?
103. Назвіть основні теми в системі індикаторів 2007 р.
104. Які теми, підтеми та показники економічних індикаторів сталого розвитку третьої редакції?
105. У чому полягає суть екологічної безпеки?
106. Як розвивалася еволюція міжнародної співпраці в галузі екології?
107. Які основні заходи передбачені Програмою розвитку ООН в Україні про

співробітництво у сфері збереження навколишнього природного середовища та енергетики?

108. Які країни беруть участь у міжнародному співробітництві з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи?

109. В чому полягає сутність екологічної кризи?

110. Подайте визначення та характеристику техногенної безпеки.

111. У чому полягає суть екологічної складової концепції сталого розвитку?

112. Які існують індикатори екологічної безпеки?

113. Які відомі міжнародні організації активно працюють над вирішенням проблем охорони довкілля?

114. У яких проектах щодо міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища бере участь Україна?

115. Охарактеризуйте поняття екологічного права

116. Що є предметом екологічного права

117. Що таке екологічні правовідносини та що вони в себе включають?

118. Суб'єкт та об'єкт екологічних правовідносин

119. Охарактеризуйте принципи екологічного права

120. Розкрийте поняття системи екологічного права

121. Що є джерелами екологічного права?

122. Права суб'єктів екологічних правовідносин

123. Обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин

124. Суб'єкти екологічних правовідносин

125. Право природокористування, його принципи

126. Охарактеризуйте економіко-правовий механізм охорони довкілля

127. Види екологічних податків та зборів в Україні

128. Що належить до загальнодержавних екологічних податків?

129. Що належить до загальнодержавних екологічних зборів?

130. Яка структура екологічного законодавства України?

131. Які екологічні права гарантує людині держава?

132. Охарактеризувати основні положення Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

133. Яка роль екологічних фондів у розвитку держави?

134. Якими законодавчими актами регулюється галузь екологічного права?

135. Які принципи є основою раціонального використання природних ресурсів?

136. У чому полягає управління охороною навколишнього середовища?
137. Яким законодавчим актом регламентується управління природокористуванням в Україні?
138. Як поєднуються між собою територіальне і галузеве управління природоохоронною роботою?
139. Якими є основні ланки системи управління природоохоронною діяльністю?
140. У чому полягають головні функції Міністерства з охорони навколишнього природного середовища в Україні?
141. У чому полягають природоохоронні функції Міністерства сільського господарства і продовольства України?
142. Назвати структурні ланки Міністерства охорони навколишнього середовища в Україні.
143. Які органи управління охороною навколишнього середовища є територіальними?
144. Що таке моніторинг?
145. Що включає моніторинг ефективності природоохоронної політики?
146. Які види платежів за ресурси впроваджено в практику природокористування України?
147. Які збитки від забруднення називають економічними? Які види економічних збитків використовуються у практиці управління та регулювання процесом природокористування?
148. Які елементи економічного механізму регулювання природокористування ви знаєте?
149. Які методи еколого-економічного стимулювання ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
150. Які принципи раціонального використання природних ресурсів ви знаєте?
151. На яких засадах базується економічний механізм природокористування та природоохоронної діяльності України?
152. Охарактеризувати структурні складові економічного механізму природокористування та їхній взаємозв'язок.
153. У чому полягає суть планування раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля?

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013 р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015 р. № О-96, за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою).

Система контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Економіка сталого розвитку» складається з:

- поточного контролю;
- підсумкового контролю у вигляді семестрового екзамену.

Бали студентам нараховуються за:

- зроблені завдання на семінарських заняттях,
- виконання самостійної роботи (індивідуального завдання),
- екзамен.

Оцінювання рівня знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою (від 1 до 5 балів).

Порядок вивчення та оцінювання дисципліни доводиться до відома студентів протягом семестру.

9.1. Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний та модульний контроль Заліковий модуль № 1		СР	Екзамен	РАЗОМ – 100 балів
Семінарські заняття	КМР			
30	10	10	50	

9.2. Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальн а кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
Відмінно («5») – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		5	
Добре («4») – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		4	
Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		3	
Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.		2	
Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.		0-1	
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт) Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного		до 56	

контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.	
Індивідуальна науково-дослідна робота студента. Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни «Національна економіка сталого розвитку» та розвиток навичок самостійної роботи.	до 10б

3. Модульна контрольна робота № 1	
Критерії оцінювання	5 балів
Встановлено 2 рівні складності завдань.	
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді на теоретичне питання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	15*0,15=1,5
2. Другий рівень (завдання 1) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	2*1=2
3. Третій рівень (завдання 1) – завдання з обширною відповіддю. Завдання з обширною відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, коментарі.	1*1,5=1,5

3. Модульна контрольна робота № 1	
Критерії оцінювання	5 балів
Встановлено 2 рівні складності завдань.	
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді на теоретичне питання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	15*0,15=1,5
2. Другий рівень (завдання 1) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	2*1=2
3. Третій рівень (завдання 1) – завдання з обширною відповіддю. Завдання з обширною відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, коментарі.	1*1,5=1,5

5. Екзамен	
Критерії оцінювання	50 балів
<p style="text-align: center;">Встановлено 2 рівні складності завдань.</p> <p>1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді на теоретичне питання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.</p>	17*2=32
<p>2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.</p>	3*2=6
<p>3. Третій рівень (завдання 3) – завдання з обширною відповіддю. Завдання з обширною відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, коментарі.</p>	2*5=10

Підсумкова оцінка за результатами поточного контролю освітньої діяльності студентів (РПК) за семестр визначається як середня арифметична з балів за семінарські заняття за 5-ти бальною шкалою, помножена на встановлений коефіцієнт плюс модульні контрольні роботи + індивідуальне завдання.

$$\text{РПК} = \text{сума балів за семінарські заняття} * 0,75 \text{ (максимум 30б)} + \text{КР1 (максимум 5б)} + \text{КР2(максимум 5б)} + \text{самостійна робота(максимум 10б)}$$

Максимальна кількість балів за результатами:

- поточного контролю – 50;
- екзамену – 50.

Максимальна кількість балів за результатами всіх видів контролю становить 100.

9.3. Шкала оцінювання: Університету, національна шкала та ECTS

Студенти, що отримали сумарний бал в межах від 21 до 50 за національною шкалою, отримують оцінку FX за шкалою ECTS та скеровуються на повторне складання іспиту.

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою	
90-100	A	Відмінно (EXCELENT) – відмінне виконання з незначною кількістю неточностей	Відмінно	5
81-89	B	Дуже добре (VERI GOOD) – вище середніх стандартів, але з деякими неточностями	Дуже добре	4
71-80	C	Добре (GOOD) – в цілому змістовна і правильна робота з певною кількістю значних неточностей	Добре	
61-70	D	Задовільно (SATISFACTORY) – непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	3
51-60	E	Достатньо (SUFFICIENT) – виконання відповідає мінімальним критеріям	Достатньо	
21-50	FX	Незадовільно (FAIL) – необхідна ще певна додаткова робота для успішного складання екзамену	Незадовільно	2
0-20	F	Незадовільно (FAIL) – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	Незадовільно (без права перездачі)	

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни “Економіка сталого розвитку” включає:

- державні стандарти освіти;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- навчальна програма;
- робоча програма;
- плани семінарських занять та методичні матеріали з їх проведення;
- методичні матеріали до виконання самостійної та індивідуальної

роботи (ІНДЗ);

- питання для підсумкового контролю;
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;
- підручники і навчальні посібники;
- опорний конспект лекцій;
- ілюстративний матеріал до тем лекцій;
- збірник статистичних даних за попередні роки.

11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лабораторні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження – сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності:

- Навчально-методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни.
- Інтерактивні посібники, підручники .

**Використання навчальних технологій для активізації процесу
навчання з дисципліни**

**Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку національної
економіки**

Проблемні лекції

Проблемні питання:

1. Наукові основи стратегії сталого розвитку природи та суспільства.
2. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства.
3. Формування закономірностей взаємодії людини і природи.
4. Механізми стійкості систем

Тема 2. Глобальні проблеми людства

Проблемні питання:

1. Сутність глобальних процесів, основні напрями їх розвитку.
2. Глобальні проблеми розвитку світової спільноти: політичні, економічні, культурні, екологічні, соціальні, наукові.
3. Положення "Порядку денного на 21 століття.
4. Глобалізація і проблеми розвитку оптимальної стратегії природокористування.

Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток

Проблемні питання:

1. Фактори економічного зростання і сталий розвиток
2. Теорії сталого розвитку
3. Слабка та сильна стійкість
4. Індикатори сталого розвитку

Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво

Проблемні питання:

1. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем
2. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект

**Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у
міському господарстві**

Проблемні питання:

1. Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування
2. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві

**Тема 10. Економічні методи управління, регулювання
раціонального використання природних ресурсів**

Проблемні питання:

1. Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві
2. Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів
3. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів

Презентації

Тема 8. Основи екологічного права

Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища

Робота в малих групах

Семінарське заняття 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку

Робота в малих групах: обговорити Конференцію ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.)

Робота в малих групах: обговорити Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.)

Робота в малих групах: обговорити Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.)

Кейс-метод

**Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-
економічних систем**

Розрахунок індексу людського розвитку

12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
<ul style="list-style-type: none"> • www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України • www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної ради України • www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України • www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України • www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України • www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства Юстиції України • www.me.gov.ua - офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України • www.ukrstat.gov.ua - офіційний сайт Державного комітету статистики України 	<ul style="list-style-type: none"> • Навчальна програма з навчальної дисципліни • Робоча програма з навчальної дисципліни • Методичні рекомендації з вивчення тем • Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення • Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС) • Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни • Інші

13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

№ з/п	Зміни і доповнення до робочої програми (розділ, тема, зміст змін і доповнень)	Навчальний рік	Підпис завідувача кафедри
1	2	3	4